نام و نام خانوادگی: نام آموزگار: شهلا موسی رضائی نام درس: فارسی و نگارش	به نام خداوند جان و خرد سازمان آموزش و پرورش استان اصفهان سازمان آموزش و پرورش ناحیه ۵ دبستان خرد	تاریخ امتحان: ۰۴ / ۹ /۲۲ پایه: ششم مبحث: فصل دوم

ردیف	دخترم! فارسی زبان زیبای ماست؛ با عشق بخوان و با قدرت جواب بده.
۱	معنای ابیات و عبارات زیر را بنویسید. الف) با اینکه سخن به لطف آب است کم گفتن هر سخن صواب است ..... ب) چو رستم بدیدش برانگیخت اسب بدو تاخت مانند آذر گُشَسب ..... پ)بینداخت چون باد، خمّ کمند سر جادو آورد ناگه به بند ..... ت) نور ادب دل را روشن می‌کند و تجربه اندوزی انسان را از جهل و نابودی می‌رهاند. .....
۲	هم معنی کلماتی که زیر آن‌ها خط کشیده شده است را بنویسید. - ملک از شدت خوشحالی به دنبال او **تاخت**. - رکاب دار **سراسیمه** از کوه پایین آمد. - من **شاهد** دلاوری‌ها و پهلوانی‌های فرزندان خود بوده‌ام. - این چهره در طول تاریخ گرفتار **سلیقه‌ها** شده است. - رستم رخش را **تیمار می‌کند** و پس از **نخجیر** به خواب می‌رود. - رستم به یاری رخش نبردی **سهمگین** می‌کند. - پس از کمی گفت و گو رستم به **حیله‌گری** او پی می‌برد.

۳	برای هرکدام از کلمات زیر دو هم خانواده بنویسید. سوال:.....و..... پرورش:.....و..... مرحله:.....و.....
۴	متضاد کلمات زیر را بنویسید. بیم≠ ..... پیوسته ≠ ..... فراز≠ ..... تشنه≠ .....
۵	به سوالات زیر پاسخ مناسب دهید. الف)وقتی رکاب دار به پادشاه رسید چه دید؟..... ب)چرا زبان فارسی به شناسنامه مانند شده است؟..... ..... پ)هفت خان رستم را به ترتیب نام ببرید. ....
۶	آرایه‌های ابیات زیر را مشخص کنید و به طور کامل بنویسید. ۱)کم گوی و گزیده گوی چون دُر تا ز اندک تو جهان شود پُر آرایه:..... ۲)خروشید و جوشید و بَرکند خاک ز سمش زمین شد همه چاک چاک آرایه:..... ۳)ز بهر نیایش، سر و تن بشست یکی پاک جای پرستش بجست آرایه:.....
۷	ابیات زیر از کدام یک از خان های «هفت خان رستم» انتخاب شده است؟ الف)بزد تیغ و بنداخت از بَر سرش فروریخت چون رود خون از سرش خان:..... ب)میانش به خنجر به دو نیم کرد دل جادوان زو پر از بیم کرد خان:.....
۸	تعداد هجاهای کلمات زیر را مشخص کنید و بنویسید.(توجه! هجاها جدا جدا نوشته شوند.) منبع: سراسیمه: مخلوط: نیایش:

۹	هر یک از واژگان زیر را در دو جمله به گونه‌ای به کار ببرید که دو معنای متفاوت داشته باشد. بازی: ۱).....۲)..... سبزی: ۱).....۲).....
۱۰	جمع کلمه‌های زیر را بنویسید. دشمن: دانا: زنده: لفظ:
۱۱	برای هر کدام از عبارات زیر یک نمونه بنویسید. (ان) نشانه‌ی زمان: (ان) نشانه‌ی مکان: (ان) نشانه‌ی صفت:
۱۲	معنای کنایی عبارات زیر را بنویسید. الف) رخش به تنگ می‌آید. کنایه از:..... ب) از هفت خان گذشته است. کنایه از:..... ج)باد به گرد او نمی رسید. کنایه از:.....
۱۳	یک نمونه مبالغه که در صحبت‌هایتان به کار می‌برید، بنویسید.
۱۴	جاهای خالی را با عبارت مناسب کامل کنید. ۱)یکی از راه های تمرین در نویسندگی نوشتنِ..... است. ۲)در هنگام نوشتن باید به اصل.....و.....توجه کنیم.
۱۵	مفهوم ضرب‌المثل «دشمن دانا بلندت می‌کند بر زمینت می‌زند نادان دوست» را کامل توضیح دهید.

ارزیابی دانش‌آموز:.....

پاسخنامه:

۱)

الف) با اینکه سخن مانند آب باطراوت و لطیف است اما درست آن است که متر حرف بزنیم.

ب) وقتی رستم او را دید، اسبش را به حرکت درآورد و مانند آتش تندی، به سوی او به سرعت حرکت کرد.

پ) رستم با سرعت بسیار، طناب را به طرف جادوگر پرتاب کرد و او را اسیر کرد.

ت) ادب مانند نوری، وجود انشان آگاه را روشن می‌کند و تجربه اندوزی انسان را از جهل و نابودی می‌رهاند.

۲)

اسب را به حرکت درآورد.

آشفته، باعجله، سرگردان

گواه، گواهی دهنده

ذوق، طبع، سرشت

مراقبت می‌کند، غمخواری و دلسوزی کردن / شکار، حیوانی را که شکار می‌کنند.

خوفناک، ترسناک، ترس آور

فریب کاری

۳)

مسائل، مسئله، سائل پرورنده، پریده، پران، پرش مراحل، رحلت، ارتحال

۴)

امید گسسته فرود سیراب

۵)

الف)دید که پادشاه تشنه است و باز را هم کشته.

ب) چون زبان فارسی شناسنامه و سند شناخت شما در هر جای ایران و در هر گوشه‌ی جهان، زبان ملی، ایرانیان است.

پ) خان اول نبرد رخش با شیر/ خان دوم گذر از بیابان/ خان سوم نبرد با اژدها/ خان چهارم نبرد با جادوگر/ خان پنجم نبرد با اولاد/ خان ششم نبرد با ارژنگ دیو/ خان هفتم نبرد با دیو سپید.

۶)

۱) تشبیه سخن به دُر/ تضاد بین اندک و پر / تمام بیت ضرب المثل است.

۲) مبالغه در خشم و عصبانیت رخش

۳) مراعات نظیر سر و تن

۷)

الف) خان سوم نبرد با اژدها ب) خان چهارم نبرد با جادوگر

۸)

من/ بع (۲ هجا) س / را / سی / مه (۴هجا)

مخ / لوط (۲ هجا) نی / یا/ یش (۳ هجا)

۹)

۱) من در حیاط بازی کردم. ۲) در دشت بازی در حال پرواز بود.

۱) او لباس سبزی به تن داشت. ۲) با مادرم سبزی خوردن پاک کردیم.

۱۰)

دشمنان دانایان زندگان الفاظ

۱۱)

سحرگاهان کاشان گریان

۱۲)

الف) کنایه از عصبانی شدن رخش

ب) کنایه از اینکه مراحل دشواری را پشت سر گذاشته است و به موفقیت رسیده.

ج) کنایه از اینکه تند و سریع حرکت می‌کرد.

۱۳)

انقدر وایسادم که زیر پام علف سبز شد.

۱۴)

۱) شرح حال

۲) ساده نویسی و کوتاهی جملات

۱۵)

اگر شما دشمنی داشته باشید که بسیار عاقل و دانا باشد باعث می‌شود شما برای رقابت با آن پیشرفت کنید تا در برابر او شکست نخورید ولی دوست نادان باعث شکست انسان می‌شود.

شهلا موسی رضائی